

Spis treści

Wykaz skrótów	13
Przedmowa	17
Wprowadzenie - dlaczego analizujemy instytucję karty płatniczej	19
Rozdział 1	
Historia karty płatniczej.....	23
1.1. Wnioski	30
Rozdział 2	
Praktyczne aspekty korzystania z kart płatniczych	31
2.1. Techniczne aspekty karty płatniczej	32
2.1.1. Kod PIN.....	36
2.1.2. Podpis posiadacza karty płatniczej	37
2.1.3. Kod do transakcji internetowych	38
2.1.4. Jednorazowe kody i karty generujące jednorazowe kody	39
2.2. środowisko, w którym funkcjonuje karta płatnicza.....	40
2.2.1. System kart płatniczych	41
2.2.2. Działanie karty płatniczej	42
2.2.3. Proces realizacji transakcji kartą płatniczą w punkcie handlowo- usługowym	42
2.2.4. Płatności internetowe	49
2.2.5. Płatności pocztowe i telefoniczne	50
2.2.6. Transakcja kartą płatniczą zbliżeniową	51
2.2.7. Bankomat	52
2.2.8. Wpłatomat	57
2.2.9. Urządzenie dualne i urządzenie z funkcją „recyklingu” - wzmianka ...	58
2.2.10. Usługa <i>cash back</i>	59
2.3. Rodzaje kart płatniczych	60
2.3.1. Podział ze względu na rodzaj wydawcy	60
2.3.2. Podział ze względu na liczbę podmiotów zaangażowanych w system kart płatniczych.....	61
2.3.3. Podział ze względu na sposób dokonywania płatności.....	61
2.3.3.1. Karta debetowa	62
2.3.3.2. Karta kredytowa.....	64
2.3.3.3. Karta obciążeniowa	76
2.3.3.4. Karta bankomatowa	77
2.3.3.5. Karta przedpłacona	78
2.3.3.6. Karta wirtualna	79
2.3.4. Podział ze względu na zakres terytorialny użycia karty	81

Spis treści

2.3.5.	Podział ze względu na termin płatności	81
2.3.6.	Podział ze względu na technologię zapisu danych na karcie	82
2.3.6.1.	Karta tłoczona	82
2.3.6.2.	Karta magnetyczna.....	82
2.3.6.3.	Karta mikroprocesorowa	83
2.3.6.4.	Karta hybrydowa	84
2.3.7.	Podział ze względu na rodzaj posiadacza	84
2.4.	Zastosowanie i nowe trendy w używaniu kart płatniczych.....	85
2.4.1.	Transakcje bezgotówkowe	86
2.4.2.	Transakcje gotówkowe	87
2.4.3.	Wykorzystanie karty mikroprocesorowej - wiadomości ogólne.....	87
2.4.4.	Pieniądz elektroniczny	92
2.4.5.	Programy lojalnościowe	97
2.4.6.	Zapłata należności publicznoprawnych.....	98
2.5.	Korzyści związane z kartami płatniczymi	100
2.5.1.	Korzyści - perspektywa posiadacza karty	100
2.5.1.1.	Korzyści abstrakcyjne	100
2.5.1.2.	Korzyści związane z dokonywaniem płatności kartą	102
2.5.1.3.	Pozostałe korzyści wynikające z posiadania kart.....	103
2.5.2.	Korzyści - perspektywa akceptanta	104
2.5.2.1.	Korzyści związane z zachowaniem klientów	104
2.5.2.2.	Korzyści wynikające z usług dodatkowych.....	105
2.5.2.3.	Pozostałe korzyści	106
2.6.	Wnioski	107
Rozdział 3		
Wewnątrzkrajowa opłata <i>interchange</i>		109
3.1.	Definicja	110
3.2.	Rola	111
3.3.	Sposoby ustalania.....	112
3.4.	Porównanie kosztu obsługi gotówki i karty płatniczej.....	114
3.5.	Niedozwolone porozumienie cenowe - zarys stanu prawnego	115
3.5.1.	Właściwość prawa polskiego i wspólnotowego	116
3.5.2.	Niedozwolone porozumienia cenowe	116
3.5.2.1.	Definicja	116
3.5.2.2.	Porozumienia skutkowe i celowe	117
3.5.2.3.	Adekwatny związek przyczynowo-skutkowy	118
3.5.2.4.	Określenie rynku właściwego	118
3.5.2.5.	Możliwe działania Prezesa UOKiK	118
3.5.3.	Decyzja Prezesa UOKiK	122
3.5.3.1.	Stan faktyczny	122
3.5.3.2.	Negatywne skutki wynikające z porozumienia	123
3.6.	Niezbędność istnienia jednolitych stawek opłaty <i>intercliatige</i>	138
3.6.1.	Konieczność współpracy banków	139
3.6.2.	Konieczność istnienia opłaty <i>interchange</i>	139

3.6.2.1. Konieczność pokrycia kosztów działania systemu kart płatniczych	140
3.6.2.2. Opłata <i>interchange</i> jako model odzyskiwania kosztów systemu kart płatniczych	141
3.6.2.3. Opłata <i>interchange</i> jako źródło rentowności systemu kart płatniczych	141
3.7. Niezbędność ustalania opłaty <i>interchange</i> w drodze porozumienia	142
3.7.1. Interpretacja przesłanki „niezbędności”	143
3.7.1.1. Wprowadzenie	143
3.7.1.2. Interpretacja gramatyczna	143
3.7.1.3. Interpretacja funkcjonalna	144
3.8. Korzyści dla systemu i rynku kart płatniczych związane /.Ol	146
3.8.1. Korzyści gospodarcze	147
3.8.2. Korzyści konsumenckie.....	150
3.9. Wnioski	154
3.10. Wielostronna opłata <i>interchange</i> - wzmianka	156
3.11. Opłata <i>interchange</i> w koncepcji twórców SEPA	158
Rozdział 4	
Historia prawa europejskiego i polskiego regulującego karty płatnicze	160
4.1. Europejskie prawo kart płatniczych	162
4.2. Polskie prawo kart płatniczych.....	165
4.3. Wnioski	173
Rozdział 5	
Karta płatnicza w prawie polskim	174
5.1. Terminologia	175
5.1.1. Karta płatnicza	176
5.1.2. Posiadacz karty płatniczej.....	183
5.1.3. Wydawca kart płatniczych	186
5.1.4. Agent rozliczeniowy	188
5.1.5. Akceptant	191
5.1.6. System autoryzacji i rozliczeń	192
5.2. Wydawanie kart płatniczych.....	192
5.2.1. Karta debetowa.....	194
5.2.2. Karta kredytowa.....	195
5.2.3. Karta obciążeniowa.....	196
5.2.4. Procedura ubiegania się o wydanie karty płatniczej	196
5.2.4.1. Karta debetowa	197
5.2.4.2. Karta kredytowa	199
5.3. Obowiązki informacyjne wydawcy wobec posiadacza karty w ustawie o usługach płatniczych	205
5.3.1. Obowiązki informacyjne przed kontraktowe.....	216
5.3.2. Obowiązki informacyjne kontraktowe	225

5.4. Umowa o kartę płatniczą	232
5.4.1. Forma umowy o kartę płatniczą	238
5.4.2. Przedawnienie roszczeń z umowy o kartę płatniczą.....	240
5.4.3. Minimalna treść umowy o kartę płatniczą	241
5.5. Obowiązki stron umowy o kartę płatniczą wynikające z ustawy o usługach płatniczych oraz ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych.....	260
5.5.1. Prawa i obowiązki wydawcy karty płatniczej	261
5.5.2. Prawa i obowiązki posiadacza karty płatniczej	268
5.6. Zlecenia płatnicze i kwoty transakcji	272
5.7. Autoryzacja transakcji płatniczych	282
5.8. Zasady odpowiedzialności za transakcje dokonane z użyciem utraconej karty płatniczej	290
5.8.1. Odpowiedzialność na gruncie ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych.....	290
5.8.2. Odpowiedzialność na gruncie ustawy o usługach płatniczych.....	299
5.9. Usługa <i>cash bnck</i>	304
5.10.1'ajemnica bankowa w kontekście karty płatniczej	305
5.11.Odpowiedzialność wydawcy i posiadacza karty na podstawie prawa cywilnego	308
5.11.1. Odpowiedzialność wydawcy za własne działania	309
5.11.2. Odpowiedzialność wydawcy za działania agenta rozliczeniowego .	310
5.11.3. Odpowiedzialność wydawcy za działania akceptanta	311
5.11.4. Odpowiedzialność posiadacza względem wydawcy za własne działania	313
5.12.Odpowiedzialność za wykonanie transakcji płatniczych na gruncie ustawy o usługach płatniczych	313
5.13. Karty płatnicze-perspektywaakceptanta.....	325
5.13.1. Umowa o wykonywanie transakcji płatniczych przyjmowania zapłaty przy użyciu karty płatniczej	326
5.13.2. Wzajemne prawa i obowiązki agenta rozliczeniowego i akceptanta ...	328
5.13.3. Prawa i obowiązki akceptanta	329
5.13.4. Prawa i obowiązki agenta rozliczeniowego.....	333
5.14. Regulaminy, wzorce umowne, tabele opłat i prowizji	336
5.14.1. Regulamin	337
5.14.2. Wzorzec umowny	338
5.14.3. Tabela opłat i prowizji	339
5.14.4. Moc wiążąca regulaminów, wzorców umownych oraz tabel opłat i prowizji	340
5.14.5. Wzorce zwyczajowo przyjęte	342
5.14.6. Forma elektroniczna wzorca	344
5.14.7. Zmiana i wydanie wzorca w czasie trwania stosunku prawnego ...	344
5.14.8. Sprzeczność wzorca z umową	346

5.14.9. Niedozwolone postanowienia umowne	347
5.15. Ustawa o kredycie konsumenckim w kontekście karty płatniczej	352
5.15.1. Zakres regulacji ustawy	352
5.15.2. Charakterystyka umowy o kredyt konsumencki	353
5.15.3. Wyłączenia spod zakresu regulowania ustawy o kredycie konsumenckim	355
5.15.4. Przykłady umów o kredyt konsumencki	355
5.15.5. Forma umowy	357
5.15.6. Obowiązek dostarczenia egzemplarza umowy	357
5.15.7. Podstawowe elementy umowy	357
5.15.8. Sankcja za niedochowanie warunków umowy	362
5.15.8.1. Sankcja kredytu gratisowego	362
5.15.8.2. Sankcja z kodeksu wykroczeń	363
5.16. Rozwiązywanie sporów	364
5.16.1. Sąd polubowny	364
5.16.1.1. Rozwiązywanie sporów na gruncie ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych	364
5.16.1.2. Rozwiązywanie sporów na gruncie ustawy o usługach płatniczych	365
5.16.1.3. Bankowy Arbitraż Konsumencki	365
5.17. Przepisy karne związane z wydawaniem kart płatniczych	366
5.17.1. Przepisy karne na gruncie ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych	366
5.17.2. Przepisy karne na gruncie ustawy o usługach płatniczych	367
5.18. Windykacja w kontekście karty płatniczej	369
5.19. Wnioski	374
Rozdział 6	
Przestępstwa na kartach płatniczych	377
6.1. Istota przestępczości na kartach płatniczych	378
6.2. Przyczyny przestępczości na kartach płatniczych	380
6.3. Zabezpieczenia kart płatniczych	383
6.3.1. Biometria	383
6.3.2. Protokół SSL (ang. <i>Secure Socket Layer</i>)	384
6.3.3. Tokeny	385
6.4. Rodzaje przestępstw na kartach płatniczych i ich charakterystyka	385
6.4.1. Skimming	388
6.4.1.1. Skimming w bankomacie	388
6.4.1.2. Skimming w punkcie handlowo-usługowym	392
6.4.1.3. Niebezpieczeństwa wynikające ze skimmingu	393
6.4.1.4. Metody zwalczania skimmingu	394
6.5. Przestępczość internetowa (phishing)	400
6.5.1. Niebezpieczeństwa wynikające z phishingu	405
6.5.2. Sposoby obrony przed phishingiem	405

6.5.3. Sposoby postępowania w przypadku ataku phishera	409
6.6. Przechwycenie karty w trakcie transportu do posiadacza	410
6.7. Kradzież karty płatniczej	410
6.8. Wyłudzenie karty płatniczej	411
6.9. Fałszowanie dowodów transakcji przez akceptantów	411
6.10. Prawna kwalifikacja przestępstw na kartach płatniczych	411
6.11. Zasady bezpiecznego posługiwania się kartą płatniczą	420
6.12. Wnioski	422
Rozdział 7	
Założenia dyrektywy o usługach płatniczych (PSD).....	424
7.1. Zakres zastosowania dyrektywy PSD i ustawy o usługach płatniczych	426
7.2. Charakter prawny dyrektywy unijnej.....	431
7.3. Znaczenie dyrektywy PSD dla polskiego rynku kart płatniczych.....	432
7.4. Pierwsza polska regulacja rynku usług płatniczych	433
7.5. Jednolity katalog dostawców usług płatniczych	434
7.6. Jednolity katalog usług płatniczych	436
7.7. Zrównanie instrumentów płatniczych	437
7.8. Instytucja płatnicza	438
7.9. Nowy rodzaj umowy nazwanej - umowa ramowa	448
7.10. Otwarcie dostępu do systemów płatności.....	448
7.11. Ochrona konsumenta.....	450
7.12. Wnioski	45 [^]
Rozdział 8	
Projekt Single Euro Payments Area (SEPA) - SEPA Cards Framework	455
8.1. SEPA	455
8.2. Cel realizacji SEPA	459
8.3. SEPA Cards Framework	462
8.3.1. Wpływ SEPA Cards Framework na polski rynek kart płatniczych	467
8.3.2. Karta płatnicza zgodna z SEPA	467
8.3.3. Transakcja zgodna z SEPA	470
8.3.4. Zasady interoperacyjności (ang. <i>principles for inleropernbiliiy</i>).....	470
8.3.5. Migracja na technologię EMV.....	474
8.3.6. Zasada <i>liabiliti/ shift</i>	477
8.3.7. Rola konkurencji w implementacji SEPA Cards Framework.....	478
8.4. Metoda regulacji - samoregulacja (SCF) a regulacja odgórna (dyrektywa PSD)	483
8.5. Polityka lepszej regulacji	485
8.6. Warunki samoregulacji	486

8.7. Znaczenie dyrektywy o usługach płatniczych dla SEPA 486

8.8. Efekty samoregulacji 488

8.9. Konieczne konsultacje..... 489

8.10. Zagrożenia efektywności 489

8.11. Wnioski 489

Podsumowanie 495

Bibliografia 503

Strony internetowe 511

Inne 513

Orzecznictwo 515

O autorach 517